

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 1237/19

לפני: כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט א' שטיין

העותרות: 1. טובה ליפשיץ
2. היידי מקאמוס
3. גילה פפרנו
4. מרי גיין טקליי

נגד

המשיבים: 1. הכנסת
2. ממשלת ישראל
3. שר הפנים
4. משרד הפנים

עתירה למתן צו על תנאי וצו ביניים

בשם העותרות: עו"ד תומר ורשה

פסק-דין

השופט ד' מינץ:

1. העותרות 2 ו-4, אזרחיות פיליפיניות, הן המטפלות הסיעודיות של העותרות 1 ו-3, אזרחיות ישראל בנות 94 ו-93, בהתאמה. העותרות 2 ו-4 שוהות מעבר לתקופה המותרת בחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: חוק הכניסה לישראל). על כן פנו העותרות 1 ו-3, בנפרד, לוועדה המייעצת, הפועלת מכוח סעיף 3א(ב)(2) לחוק הכניסה לישראל, על מנת להאריך את רישיון הישיבה של עותרות 2 ו-4 בישראל. הבקשה שהוגשה בקשר לעותרת 2 נדחתה על הסף מכיוון שבמועד הגשת הבקשה חלפו למעלה מ-90 ימים מיום סיום תקופת העסקתה החוקית האחרונה בישראל, בניגוד לדרישה הקבועה בסעיף 3א(ב)(1) לחוק הכניסה לישראל. הבקשה שהוגשה בקשר לעותרת 4 נדחתה על הסף מכיוון שהיא אינה עומדת בתנאי הקבוע בסעיף 3א(ב)(ד) לחוק הכניסה

לישראל, לפיו לא ניתן להאריך את רישיון הישיבה של עובד זר שכבר התקבלה לגביו החלטה של השר להאריך את רישיון הישיבה לטיפול במטופל אחר.

מכאן העתירה שלפנינו.

2. העותרות טוענות במסגרת העתירה כי תיקון מס' 32 לחוק הכניסה לישראל (להלן: התיקון), במסגרתו תוקן סעיף 3א(ב) לחוק הכניסה לישראל, אינו חוקתי מכיוון שהוא לא נועד לתכלית ראויה ואינו עומד בדרישת המידתיות. נטען, כי מדברי ההסבר לתיקון עולה כי התכלית העיקרית העומדת בבסיס התיקון היא להקל על ילדים ונכים קשים לפני גיל פרישה לאתר מטפל סיעודי תוך עידוד נאמנות למטופל סיעודי, צמצום מספר הפניות לוועדה המייעצת ומניעת השתקעות של המטפלים בישראל. באשר להקלה על ילדים ונכים קשים, טוענות העותרות כי אין כל מקום להעדיף אוכלוסיות אלה על פני אוכלוסיית הקשישים הסיעודיים. עוד נטען כי צמצום מספר הפונים לוועדה המייעצת אינו יכול להוות תכלית ראויה, וכי אין כל בסיס עובדתי לטענה לפיה התיקון ימנע השתקעות בישראל. באשר לדרישת המידתיות, נטען כי התיקון אינו צולח את שלושת מבחני המשנה של מבחן המידתיות – מבחן הקשר הרציונלי, מבחן האמצעי שפגיעתו פחותה ומבחן המידתיות במובן הצר – וכן כי התיקון מהווה הסדר גורף פסול, שכן נשלל שיקול דעתו של השר לאשר הארכות לחריגים שאינם עומדים בתנאים.

3. דין העתירה להידחות על הסף. מבלי להידרש לטענות העותרות לגופן, אשר ייתכן ויש בהן כדי לגלות סוגיה משפטית הראויה לדיון ומבלי להביע עמדה לגבי התיקון, דומה כי בית המשפט הזה בשבתו כבג"ץ אינו האכסניה המתאימה לשמיעת טענותיהן של העותרות, בעת הזאת. כפי שעולה מהעתירה, תחת תקיפת החלטת הוועדה המייעצת בדרך המלך, קרי באמצעות הגשת ערר לבית הדין לעררים (סעיף 13 כד לחוק הכניסה לישראל), בחרו העותרות לתקוף תקיפה חוקתית את הוראות התיקון. יתר על כן, בעתירה גופא ציינו העותרות כי הן אינן רואות טעם בהגשת ערר מפני שהתוצאה ידועה מראש, ועל כן הן תולות את יהבן בבית משפט זה בשבתו כבג"ץ (סעיפים 54-56 לעתירה). אין להלום טענה מעין זו. כמו כן, על אף שהעותרות בחרו כאמור לשוות לעתירה נופך חוקתי ולתקוף בתקיפה ישירה את הוראות התיקון, עיון מעמיק בה מגלה כי העיקר הוא עניינן הפרטני שלהן. דומה, כי המקום הראוי לבחון את טענותיהן הפרטניות הוא הערכאה הדיונית, בית הדין לעררים בענייננו. ואידך זיל גמור.

4. ראוי עוד לציין, כי בחינת טענות חוקתיות בערכאות הדיוניות מבטיחה כי טענות אלה ייבחנו על בסיס מצב עובדתי קונקרטי ולא בדרך של דיון מופשט בחוקתיותו של

חוק. כמו כן, קביעת התשתית העובדתית על ידי הערכאה הדיונית עשויה להוביל פעמים רבות לכך שהטענות החוקתיות יתייתרו כשלא יהיה בהן צורך, ובכך יובטח ריסון שיפוטי בבחינת חוקתיותם של חוקים (ראו: בג"ץ 7307/16 קניאס נ' היועץ המשפטי לממשלה (12.1.2014); אהרן ברק "ביקורת שיפוטית על חוקתיות החוק: צנטרליסטית (ריכוזית) או דה-צנטרליסטית (מבוזרת)" משפט וממשל ח 13, 19 (התשס"ה)). ראוי אם כן, כי עניינן של העותרות יתברר לפני בית הדין לעררים, אשר ישקול את הדברים ויחליט כחכמתו.

אשר על כן, דינה של העתירה להידחות על הסף. בנסיבות העניין ומשלא נתבקשה תגובה, אין צו להוצאות.

ניתן היום, ט"ו באדר א' התשע"ט (20.2.2019).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט